

sanych im kompetencji i odbywa się to z bardzo różnych powodów, jak chociażby braku środków finansowych na właściwą realizację zadań prawnie przewidzianych czy ograniczenia decyzyjne wynikające z koalicyjności w rządzeniu na szczeblu rządowym czy municypalnym.

Autorzy przedkładanych tekstów pokazują, że prawnie projektowane systemy polityczne zawsze są modelami abstrakcyjnymi, weryfikowanymi w praktyce ustrojowej, przez uczestników stosunków politycznych. To oni nadają systemom konkretne ramy – granice zmienne w czasie, bo różne są okoliczności stosowania regulacji prawnych. Inaczej funkcjonują systemy polityczne, gdy przywódcami politycznymi są jednostki charyzmatyczne, przywiązane do idei rządów prawa, mające wizję rozwoju wspólnoty, której przewodzą, i umiejące ją realizować, a okoliczności zewnętrzne im sprzyjają, a inaczej, gdy przywództwo polityczne jest chwiejne, demagogiczne i samo w sobie jest przyczyną napięć politycznych. Nie bez znaczenia są również zmienne społeczne, etniczne czy gospodarcze systemów politycznych, charakter oddziaływania na nie innych, zewnętrznych uczestników stosunków politycznych. Innymi słowy, systemy polityczne nie są czymś stałym, niezmiennym. Odwrotnie, ich cechą wiodącą są polimorficzność, zmienność, otwartość na pozanormatywne uwarunkowania.

Wyrażamy nadzieję, że zamieszczone w niniejszym tomie teksty, chociaż dotyczą różnych aspektów systemów politycznych współczesnych państw, chociaż przy ich sporządzaniu zastosowano różne założenia teoretyczno-metodologiczne, dobrze ukazują wielość istotnych zagadnień składających się na systemy polityczne współczesnych państw.

Stanisław Sulowski, Jacek Zalesny